

gaa ind paa Halvdagsundervisningen. Jeg ser imidlertid vel, at det ikke for Tiden kan lade sig gøre at paabyde Heldags-Skolegang over alt; men var det ikke muligt at gennemføre en saadan Ordning delvis, i enkelte frugtbare Egne, hvor der er store Landsbyer? Jeg taler her særlig om Landet, hvor jeg er kendt med Forholdene, og jeg mener, at det lige saa godt maatte kunne gennemføres der som i de omtalte, tidligere festsiggte, Kommuner, og at Kommunerne mangfoldige Steder i Landet lige saa vel maatte kunne taale at bære saadanne forøgede Skoleudgifter. — Jeg vil tillade mig med et Par Ord at omtale § 17: Kaldelsesmaaden. Som den her er vedtagen, tiltaler den mig ikke, jeg foretrækker langt Regeringens Forslag. Den Kaldelsesmaade ere vi nu en Gang vante til, og hvad der nu foreslaas, er den største Anstødssten for mig af de mange, Lovforslaget byder i den Stikelse, hvori det nu er vedtaget. — Der er imidlertid endnu en Ting, som jeg gerne vilde ønske ændret, det er Andenlærernes Stilling, som bliver meget daarligere ved denne Kaldelsesmaade. Skulde det ikke f. Eks. være rigtigt — og det vilde dog hjælpe noget paa Andenlærernes Stilling — at ingen kunde blive Førstelærer eller Enelærer, uden at han først havde været Andenlærer i to eller tre Aar? Det er noget, jeg vil tillade mig at henstille til det Udvalg, der formodentlig bliver nedsat.

Om § 28, angaaende Skolelodderne til Lærereboderne paa Landet, vil jeg endnu tillade mig at gøre nogle faa Bemærkninger. Jeg finder det aldeles rigtigt, at Lærerne kunne forlange Afløsning af Jordlodden, naar den ligger over 1,500 Alen fra Skolen; jeg kunde ogsaa være med til at gøre Afstanden noget kortere; thi en Skolelod, som ligger saa langt borte, har Læreren i Virkeligheden meget liden Nytte, Gavn eller Indtægt af. Men naar Skolelodden ligger umiddelbart ved Skolen, kunde jeg ønske, at den skulde blive ved Embedet, og det gør den ikke saa Steder. Jeg kender mange Steder, hvor Sogneraadene med stor Bekostning have indkøbt Jord beliggende umiddelbart ved Skolen og bortfolgt langt borte liggende Skolelodder. Saadanne bekvemt liggende Skolelodder vil jeg nødig have bortfolgt, selv om Kommunalbestyrelsen og Lærerne kunne blive enige derom. De fleste af vore Skolelærere ere jo fødte paa Landet og udgaaede fra Landbostanden. Jeg anser det for givet, at der ikke er saa ganske saa af saadanne Lærere, der ville sætte Pris paa et Embede, hvortil der hørte en god Jordlod liggende lige uden for Skoledøren. Jeg

funde derfor ønske, at saadanne Skolelodder ikke bleve skilte fra Embedet, at det i alt Fald blev gjort vanskeliggere, at noget saadant kunde ske, end det er ifølge Paragrafens tredje Stykke. Her bestemmes det, at det kan ske, naar Kommunalbestyrelsens Fiertal og Lærerne ere enige derom. Jeg kunde nu ønske, at Tillabelsen til Bortsalg af slige bekvemt liggende Skolelodder ikke kunde gives undtagen med fuld Enstemmighed af hele Sogneraadet og efter at være tiltraadt af Skolekommissionen, eventuelt Ministeren. For en Del Aar tilbage satte Lærerne stor Pris paa at faa en god Jordlod udlagt til Skolen, og Kommunerne ere paa mangfoldige Steder, hvor ny Skoler ere opbyggede, bleve tvungne til med stor Bekostning at købe Jord ind til Skoler. Nu ser det næsten ud til, at Kommunerne kunne blive tvungne til at afhænde dem igen. Der vil jo ikke være noget i Vejen for, at en Lærer, der nærer Ulyst til at drive sin Jordlod, kan bortleje den; det ville Sogneraadene næppe nogen Sinde nægte. Men er den først solgt, kommer den rimeligvis aldrig tilbage. Altså vi vistnok aldrig nogen Sinde faa en Præstelønningslov, der tillader at bortfælde alle Præstegaardsjorder — hvad jeg ikke kunde ønske —, saaledes ønsker jeg heller ikke, at de Skolelodder, der ligge umiddelbart ved Skolen, skulle bortfælges, for at der altid kan være Embeder, der kunne søges af den Lærer, der maatte sætte Pris paa at have Jord. Jeg skal ikke længere lægge Beslag paa det høje Tings Tid, men slutte disse mine korte Bemærkninger med den Udtalelse, at det ved fælles Imødekommen fra hvert af Tingene maa lykkes at naa en saadan Overenskomst, at Lovforslaget kan fremgaa i en saadan Stikelse, at det kan blive modtaget af Regeringen og blive til Lov.

Da ingen yderligere begærede Ordet sluttedes Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling
vedtoges uden Afstemning.

Bjerre: Jeg tillader mig at foreslaa, at Lovforslaget henvises til et Udvalg paa 15 Medlemmer.

Uden Forhandling og Afstemning
vedtoges dette Forslag.

Formanden: Paa Grund af den fremrykkede Tid vil den næste Sag udgaa af